

יב. נקדר כמין טבעת ונפרד משאר הבשר, כשר. שאם מסרט הבשר בעצם ומוציא ממנו דם הרי זה מתרפא ומתחבר לשאר הבשר. (400)

בענין צומת הגידים:

יג. צומת הגידים בבהמה הם שלשה. אחד עבה ושניים דקים.

יד. מקום צומת הגידים: מעצם הערקום (401) עד שמתפשטין אל תוך הבשר. ואורכו כשש עשרה אצבעות בבהמה גסה. ובבהמה דקה, כל שהם קשים ועבים ולבנים, הרי הם צומת הגידים. אבל כאשר מתחילים להתאדם ולהתרכך, אינם נחשבים צומת הגידים.

טו. כאמור, אחד מן הגידים עב ושנים דקים. אם נפסק הגיד העבה, כשרה, היות ונשאר עדיין רוב מנין הגידים. אם נפסקו הגידים הדקים, גם כן הבהמה כשרה. היות וישנו

מצטרף עור לבשר. כלומר שזה חופה חצי וזה חופה חצי, כאמור אין הצטרפות זו מועילה.

ח. עצם עוף שנשברה ויצאה לחוץ, מועילה בו הצטרפות עור ובשר כדי לחפות השבר, לפי שעורו של עוף רך, ונידון כבשר לענין זה.

ט. אם היה הרוב בשר, והעור רק משלים, מועיל אף בבהמה.

י. נשבר העצם ויצא מיעוטו בחוץ, אף שנפל מקצתו, כשרה.

יא. אם הבשר החופה את העצם מתלקט משנים או שלושה מקומות, או שהוא מרודד, או מתמסמס, או שיש בו נקב שאין בו חסרון, או שנשדק הבשר, או שניטל ממנו שלישי התחתון, או שנקלף ונפרד מעל הבשר כשהוא שלם, כל אלו הם ספק בגמרא, ודנים אותם לחומרא.

שיש לחלק בין שני הענינים. דדברי רב הונא נאמרו רק כאשר יש לתלות בסברא שהדבר אירע לאחר שחיטה. כגון שבא זאב והטריפה לאחר מיתה או שהטבח משמש בידי אחר השחיטה ומחמת כן נטרפה. אבל כאשר אין סיבה לתלות שהטריפות אירעו לאחר מיתה כגון כאן, הרי היא בחזקת איסורה ואסורה מספק.

401. בין העצם התחתונה לעצם האמצעית [השו"ק], בתחתית חיבורי הפרקים שבין העצמות הללו, ישנה עצם קטנה הנקראת "ערקום". והיא מחוברת בתחתית העצם העליונה, ומאידך מחוברת לראש הרגל התחתונה. והגידים הנמצאים בין אותה עצם "ערקום" עד שמתפשטים ונפרדים בכניסתם

400. הלכות נוספות שהובאו ברשב"א בענינים אלו:

א. אם נשבר העצם אפילו למעלה מן ארכובה וחזר ונקשר, מביא הרשב"א בשם רבינו יעקב שלא נאסר. ובטעם הדבר כתב בעל התרומה סימן כ"ה כי אם יצאה העצם לחוץ, ודאי לא היתה חוזרת ונקשרת אלא ודאי לא יצא לחוץ. ומשום כך, כשרה.

ב. אם נשבר העצם ויצאה לחוץ ולא ידוע אם מחיים יצאה לחוץ או לאחר מיתה, כתב הבה"ג והובאו דבריו ברשב"א ובר"ן שאסור. ואף שאמר רב הונא [לעיל ט א] שאם נשחטה, בחזקת היתר היא עומדת עד שיוודע לך במה נטרפה, ואם כן, אף כאן יש להחזיקה שלאחר שחיטה יצאה העצם. ומבארים בזה הראשונים